

Tolkning: 10-ordslista från testet ADAS-cog

Testet består av tre delar, som ska utföras i denna ordning:

1. **Omedelbar fri återgivning:** patienten ska läsa 10 ord högt för testledaren ur ett testhäfte med ett ord per sida. Därefter uppmanas patienten att återge så många ord som möjligt utan inbördes ordning. Detta upprepas tre gånger.
2. **Benämning av föremål och fingrar (distraktionsuppgift):** patienten ska benämna 12 olika bilder på föremål och benämna vad fingrarna på handen heter.
3. **Fördröjd fri återgivning:** patienten ska återge de 10 tidigare inlärdade orden, utan inbördes ordning.

Varje deltest poängsätts och bedöms separat efter antal ihågkomna ord i del 1 och 3, och antal benämnda ord i del 2.

BEDÖMNING OCH TOLKNING

Del 1: Omedelbar fri återgivning

Denna del är främst till för att lära in orden. Den testar delvis arbetsminnet (del av uppmärksamhet), men eftersom patienten ska lära in fler ord än vad arbetsminnet klarar blir även denna omedelbara återgivning ett test av minnesfunktioner (främst entorhinalkortex men även hippocampus). Poängen utgörs av medelvärdet av antal korrekta ord (totala antalet korrekt upprepade ord, 0–30, delat med 3).

Vid tolkning av 10-ordslistan ska tyngdpunkten läggas på del 3, fördröjd återgivning, men det kan vara intressant att känna till att studier talar för att själva inlärningsdelen kan bli påverkad före den fördröjda återgivningen vid mycket tidig Alzheimer.

Del 2: Benämning av föremål och fingrar

Testar den språkliga funktionen (benämningsförmåga) men är en relativt lätt uppgift. Syftet med denna del är att distrahera, så patienten inte ska tänka på de 10 orden, och därmed säkerställa att inte arbetsminnet testas vid del 3. En kognitivt frisk person brukar inte ha mer än maximalt 2–3 fel på denna uppgift.

Del 3: Fördröjd fri återgivning

Testar minnet och mer specifikt brukar man ange att det fungerar som en uppskattning av det episodiska minnet. Avseende hjärnstrukturer finns det korrelationer mellan hippocampusstorlek och prestation på fördröjd återgivning.

Gränsvärden 10-ordslista del 3: Fördröjd fri återgivning

Ålder	Medel (antal rätt)	1–2 SD under medel	>2 SD under medel
64–69 år	8	5–7	<5
70–79 år	8	5–6	<5
80–88 år	8	4–6	<4

(Referensvärden är hämtade från den friska äldre kohorten i den svenska BioFINDER-studien (www.biofinder.se).

Vid resultat inom 1–2 SD under medelvärdet finns misstanke om att lindrig kognitiv svikt kan föreligga.

Vid prestationer sämre än detta finns indikation för mer tydlig kognitiv svikt. SD: standardavvikelse.)

Sjukdomar

Del 3 i detta test är det känsligaste av testen i testbatteriet för tidig Alzheimers sjukdom där just nedsättning i minnesdomänen är dominerande initialt (alltså när prestation på övriga test är relativt bra). Svårigheter vid detta test kan dock ses vid alla kognitiva sjukdomar, framför allt om patienten i övrigt har en tydlig kognitiv påverkan.